

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

**Середня освіта (Історія)
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю А 4 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
галузі знань А Освіта**

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою Сумського державного
педагогічного університету

імені А.С. Макаренка

протокол № 10 від 28 квітня 2025 року,

Одогова вченої ради

Ректор Юрій ЛЯННОЙ

Суми, 2025

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
Освітньо-професійної програми
Середня освіта (Історія)
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю А 4 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
галузі знань А Освіта

Освітня програма розглянута на засіданні кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка

Протокол № 7 від «24» березня 2025 р.

Завідувач кафедри всесвітньої історії,
міжнародних відносин та методики навчання
історичних дисциплін

 Світлана МОЦАК

Схвалено навчально-методичною комісією НН інституту історії,
права та міжнародних відносин
Протокол № 4 від «25» березня 2025 р.

Голова навчально-методичної комісії ННІ історії,
права та міжнародних відносин _____ Світлана МОЦАК

Перший проректор _____ Ганна ЗАКІНА

Начальник Центру забезпечення якості вищої освіти _____ Оксана ОДІНЦОВА

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма Середня освіта (Історія) підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні за спеціальністю А4 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) галузі знань А Освіта розроблена кафедрою всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка. Програма буде впроваджуватися до розробки Стандарту вищої освіти за відповідним рівнем вищої освіти з названої спеціальності.

Освітньо-професійна програма враховує вимоги Законів України «Про вищу освіту» (2014 р., зі змінами), «Про освіту» (2017), Національної рамки кваліфікацій, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341, зі змінами від 25 червня 2020 р. № 519, основні положення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 р. схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р зі змінами від 13 грудня 2017 р. № 903, Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 1225 від 29.08.2024 р., Постанови Кабінету Міністрів України № 1021 від 30.08.2024 р. «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти».

Розроблено групою забезпечення у складі:

Світлана МОЦАК - кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, гарант програми;

Олександр ЖУКОВ - кандидат історичних наук, доцент, директор ННІ історії, права та міжнародних відносин Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка;

В'ячеслав ОЛЦЬКИЙ - кандидат історичних наук, старший викладач кафедри історії України Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, завідувач кафедри;

Вікторія ТОДОСИЙЧУК – директорка Садівського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів Садівської сільської ради, Сумського району, Сумської області;

Катерина КРЮЧКОВА - учитель вищої категорії, старший учитель (комунальна установа Сумська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів 7 імені Максима Савченка)

Дар'я СИНЯВІНА - здобувач вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Історія)

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Наталія ІГНАТЕНКО – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та релігієзнавства Тернопільського національного університету імені Володимира Гнатюка

Петро МОРОЗ – кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу суспільствознавчої освіти Інституту педагогіки НАПН України

Світлана ГУМЕН – викладач вищої категорії, старший викладач, голова циклової комісії суспільних дисциплін Сумського будівельного коледжу

Любов КОЛОМІЄЦЬ – головний спеціаліст відділу взаємодії з органами місцевого самоврядування, моніторингу та позапланового контролю закладів освіти управління Державної служби якості освіти у Сумській області

**Профіль освітньо-професійної програми
Середня освіта (Історія)**

другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю А4 Середня освіта (Історія та
громадянська освіта) галузі знань А Освіта

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка; Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин, кафедра всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти - магістр Магістр середньої освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (Історія та громадянська освіта). Вчитель історії
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Історія) другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю А4 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) галузі знань А Освіта
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Відсутня
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	ОС Бакалавр, ОС Магістр, ОКР спеціаліст. Умови вступу визначаються «Правилами прийому до Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка»
Мова (и) викладання	Українська мова
Термін дії освітньої програми	Програма впроваджується з 01 вересня 2025 року, термін дії – до впровадження Стандарту вищої освіти за спеціальністю А4 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) другого рівня вищої освіти
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://sspu.edu.ua/osvitni-prohramy-rik-vstupu-2025
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованого вчителя історії та громадянської освіти, який володіє необхідними у майбутній професійній діяльності компетентностями; здатен виконувати професійні завдання дослідницького та/або інноваційного характеру в галузі психолого-педагогічних наук та методики навчання, історії та громадянської освіти на рівні старшої (профільної школи); готовий до творчої самореалізації в науково-педагогічній діяльності та освітньому просторі, а також до неперервної самоосвіти та професійного розвитку.	

3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань 01 Освіта, Спеціальність А4 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) Об'єкт вивчення: організація і забезпечення освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти; педагогічні теорії, концепції, методики, які використовуються у процесі педагогічного, історичного пізнання та історичної освіти. Інструментарій та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання для освітнього процесу; інформаційні ресурси та технології; бази для проведення практик. Загальна кількість кредитів підготовки фахівців становить 90 кредитів ЄКТС, з них циклу загальної підготовки — 9 кредитів ЄКТС (10%), циклу професійної підготовки — 49 кредитів ЄКТС (41%), 23 кредити ЄКТС — дисципліни вільного вибору студента (26%); виробнича практика 9 кредитів (10%).
Орієнтація освітньої програми	Програма освітньо-професійна. Структура програми передбачає оволодіння: науковими основами психолого-педагогічних досліджень і процесів у відповідних галузях знань; теоретико-методичних основ педагогічної діяльності, предметними спеціалізаціями, знаннями про систему освіти в суспільствознавчій галузі, про умови її ефективного функціонування.
Основний фокус освітньої програми	Загальна вища освіта в галузі знань А Освіта. Освітня програма є комбінацією загальної академічної освіти за спеціальністю А4 Середня освіта (Історія та громадянська освіта). Основний фокус – формування конкурентоспроможного фахівця у галузі освіти на основі набуття відповідних компетентностей, здатності до вирішення професійних завдань, що характеризуються невизначеністю, варіативністю та комплексністю умов, що в свою чергу забезпечує можливість подальшої освіти. Акцент на опануванні загальними знаннями про взаємозв'язок між цінностями минулого і сьогодення, здатність розуміти трансформації сучасної історіографії, інновації педагогічної науки, особливості психо-соціального розвитку особистості . <i>Ключові слова:</i> освіта, магістр освіти, технології навчання, методологія історії, історичні та науково-педагогічні дослідження, міждисциплінарний підхід, історія, медіаграмотність.
Особливості програми	Освітня програма містить перелік загальних і предметних компетентностей та нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання. Програма є професійно-орієнтованою і спрямована на формування професійних компетентностей майбутніх учителів історії старшої школи / закладів передвищої фахової освіти. Програма передбачає підготовку вчителя історії, здатного здійснювати на компетентнісній основі навчальний процес у старших класах ЗЗСО з різним рівнем змісту освіти; підготовку майбутніх науковців, здатних до критичного аналізу сучасних освітніх процесів із залученням сучасних інформаційних технологій, до пошуків ефективних шляхів вирішення професійних завдань, до створення творчого освітнього середовища. Передбачається проведення виробничої (педагогічної) практики у закладах загальної середньої освіти, професійної (професійно) технічної освіти, закладах передвищої освіти. Структура програми спрямована на

	забезпечення формування індивідуальної траєкторії навчання за рахунок широкого спектру вибірових дисциплін, склад яких оновлюється відповідно до нових тенденцій в науці, технологіях, освіті.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Згідно з Національним класифікатором професій (ДК003:2010 зі змінами й доповненнями, внесеними наказом Міністерства економіки України від 25 жовтня 2021 року №810), фахівці, які здобули освіту за освітньо-професійною програмою, можуть обіймати такі посади: 2320 - Вчитель закладу загальної середньої освіти; 2350 - Інші професіонали в галузі освіти та навчання; 2351 - Професіонали в галузі методів навчання.
Подальше навчання	Можливість навчання за програмами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (8 рівня НРК, третього циклу FQ-EHEA та 8 рівня EQF-LLL). Набуття кваліфікацій у системі післядипломної освіти / освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Освітній процес побудований на принципах студентоцентрованого особистісно орієнтованого навчання, на основі компетентнісного, системного, інтегративного підходів. Форми навчання: аудиторні (лекційні, практичні, семінарські), позааудиторні (індивідуальні, консультації, диспути, дискусії, «круглі столи», ділові ігри, написання та захист кваліфікаційної роботи, виробнича практика, науково-дослідна робота), самостійна робота. Комбінація лекцій, семінарських, практичних занять, виробничої практики у закладах освіти, спрямованих на вирішення компетентнісних завдань; використання ділових ігор, тренінгів; самостійна робота із використання різноманітних джерел інформації, виконання ІНДЗ (здійснюється керівництво з боку викладачів через консультації). Методи навчання: абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні (вебінари, тренінги, презентації, дистанційні освітні технології).
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за системою ЄКТС та національною шкалою оцінювання. Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за усі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямовані на опанування навчального навантаження з освітньо-професійної програми: поточний контроль, поетапний, підсумковий контроль; усні та письмові екзамени, практика, презентації, проектна робота, підсумкова атестація тощо. Поточний контроль: колоквіуми, тестовий контроль, контрольні роботи, презентація індивідуальних завдань (зокрема – творчого характеру), звіти за проходження виробничої практики у навчальних закладах загальної середньої освіти. Семестровий контроль: екзамени та заліки з урахуванням накопичених балів поточного контролю. Підсумкова атестація: захист кваліфікаційної роботи з історії та методики навчання історії.

6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	ІК 1. Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти з історії та громадянської освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень за предметною спеціальністю і характеризується невизначеністю та комплексністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність захищати та піклуватися про права, інтереси та потреби людини і громадянина держави й суспільства (громадянська компетентність). ЗК2. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність). ЗК3. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність). ЗК4. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність). ЗК5. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості, аналізувати й оцінювати власні професійні можливості, здібності та співвідносити їх з потребами ринку праці (підприємницька компетентність).
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК 1. Мовно-комунікативна компетентність як здатність: забезпечувати здобуття учнями системи знань з історії державною мовою; забезпечувати партнерську взаємодію всіх суб'єктів освітнього процесу, формувати і розвивати мовно-комунікативні навички та уміння учнів; здатність до продуктивного діалогу із колегами щодо вирішення навчально-методичних проблем, до професійного саморозвитку протягом життя на основі рефлексії; до комунікації у процесі презентації результатів досліджень на наукових заходах; використовувати знання іноземної мови в освітній і професійній діяльності. СК 2. Предметно-методична компетентність як здатність: використовувати та вдосконалювати власну систему знань та вмінь з історії, психології та педагогіки, методики навчання історії у професійній діяльності в умовах впровадження концепції «Нова українська школа»; моделювати зміст навчання з історії відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей; здійснювати інтегроване навчання учнів; на основі критичного аналізу узагальнювати, систематизувати та структурувати навчальний матеріал з предмету із різноманітних джерел, усвідомлювати та відтворювати його грамотно, із врахуванням специфіки технологій електронного, мобільного й змішаного навчання; добирати і використовувати сучасні та традиційні ефективні методики і технології навчання історії, виховання і розвитку учнів; формувати в учнів ціннісні ставлення; обирати, вдосконалювати, створювати та застосовувати відповідне доцільне методичне і дидактичне забезпечення освітнього процесу.

	СК 3. Інформаційно-цифрова компетентність як здатність: орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію з історії та суміжних дисциплін, оперувати нею у професійній діяльності; ефективно використовувати наявні, вдосконалювати та / або створювати електронні освітні ресурси; доцільно використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі навчання історії та у професійній діяльності в цілому в умовах впровадження концепції «Нова українська школа». СК 4. Психологічна компетентність як здатність: визначати і враховувати в ході організації пізнавальної діяльності психологічні особливості різних груп учнів (зокрема учнів з особливими освітніми потребами); на основі пізнавальної мотивації формувати й підтримувати інтерес здобувачів освіти до навчання історії, використовувати стратегії роботи з учнями, спрямовані на формування мотивації учнів до навчання на основі підвищення їх самооцінки; розвивати в учнів критичне та творче мислення; формувати спроможність та прагнення учнів до співпраці у процесі навчання історії на основі взаємоповаги. СК 5. Здоров'язбережувальна компетентність як здатність: організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу; формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя; зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності. СК 6. Проектувально-прогностична компетентність як здатність на основі аналізу сучасних концепцій навчання й виховання проектувати творче освітнє середовище у процесі навчання історії, грамотно планувати освітній процес, оперативно реагувати на зміни; прогнозувати результати освітнього процесу; адаптувати методи, прийоми, технології навчання, форми організації навчальних занять та навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти до авторської методичної системи навчання в умовах впровадження концепції «Нова українська школа»; здатність визначати актуальні науково-методичні проблеми, планувати та здійснювати власні наукові дослідження в галузі методики навчання історії самостійно / у складі дослідницького колективу. СК 7. Організаційна компетентність як здатність: ефективно організовувати процес навчання історичним дисциплінам у навчальних закладах загальної середньої освіти; до реалізації різних навчальних та виховних стратегій із розумінням їх теоретичних основ предмету в умовах впровадження концепції «Нова українська школа». СК 8. Оцінювально-аналітична компетентність як здатність: здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу; об'єктивну діагностику навчальних досягнень здобувачів освіти з історії; критично аналізувати результати навчання учнів та враховувати результати у подальшій діяльності; забезпечувати рефлексію, самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів; критично аналізувати доцільність використання традиційних та інноваційних підходів до організації освітнього процесу, методів і прийомів, технологій навчання, форм організації навчальних занять та навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти у конкретних умовах; цілеспрямовано контролювати, аналізувати, вдосконалювати власну навчально-методичну діяльність в
--	--

	процесі навчання історії; створювати власний педагогічний досвід, усвідомлювати систему професійних цінностей.
7 – Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання	
Програмні результати навчання	
Знання:	ПРЗ 1. Знати основні світоглядні теорії та принципи навчання в професійній діяльності, концептуальні засади шкільної історичної освіти, цілі і завдання навчання історії в старшій школі, наукові основи шкільного курсу історії, основи методології, наукового пізнання. ПРЗ 2. Знати сучасні концепції навчання й виховання, актуальні питання педагогіки та методики навчання історії та громадянської освіти; традиційні та інноваційні підходи до організації освітнього процесу, методи і прийоми, технології навчання, форми організації навчальних занять, форми організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти в умовах впровадження концепції «Нова українська школа». ПРЗ 3. Знати методологію наукового пізнання та формування сучасної картини світу, закони, методи та методики проведення досліджень; основні принципи і засоби пошуку, систематизації, узагальнення інформації. ПРЗ 4. Знати раціональні прийоми розумових дій; організації освітнього процесу, традиційні та сучасні методи та технології навчання, різноманітність форм організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти; основні вербальні та невербальні прийоми і засоби впливу на суб'єктів навчання в умовах впровадження концепції «Нова українська школа». ПРЗ 5. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної недоброчесності, правила використання об'єктів авторського права на рівні необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки як в академічній спільноті, так і подальшій педагогічній діяльності. ПРЗ 6. Знати й розуміти зміст ключових компетентностей, наскрізні уміння здобувачів освіти, визначені державними стандартами освіти та цілями сталого розвитку; знати й розуміти вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, рівні сформованості їхніх компетентностей. ПРЗ 7. Знати теоретичні засади контролю, діагностування й моніторингу навчальних досягнень результатів навчання історії учнів / студентів в умовах впровадження концепції «Нова українська школа». ПРЗ 8. Знати основні аспекти створення творчого освітнього середовища в процесі навчання історії в умовах впровадження концепції «Нова українська школа».
Уміння:	ПРУ 1. Уміння використовувати власну систему знань щодо психолого-педагогічних особливостей різних груп учнів (зокрема учнів з особливими освітніми потребами) у процесі планування, організації та здійснення навчання історії та громадянської освіти у старшій школі. ПРУ 2. Уміння продемонструвати та застосовувати знання з історії та громадянської освіти; знаходити, переусвідомлювати, доповнювати з різних джерел теоретичні відомості щодо особливостей змістових ліній шкільних курсів історії, грамотно структурувати і подавати відповідний навчальний матеріал; застосовувати ґрунтовні знання шкільного курсу

	історії та громадянської освіти для розв'язування завдань різних рівнів складності, типових, компетентнісних завдань, завдань олімпіадного характеру в умовах впровадження концепції «Нова українська школа». ПРУ 3. Уміння та готовність доцільно підбирати, вдосконалювати та використовувати традиційні та інноваційні підходи до організації освітнього процесу, методи і прийоми, технології навчання, форми організації навчальних занять та навчально-пізнавальної діяльності суб'єктів навчання. ПРУ 4. Уміння та готовність оцінювати ситуацію та/або завдання на основі всебічного аналізу з метою виявлення шляхів вирішення проблем / розв'язування завдань; використовувати та вдосконалювати методики навчання конкретних тем з історії та громадянської освіти в старшій школі; сприймати, аналізувати й реалізовувати інновації у професійній діяльності з урахуванням цільової аудиторії в умовах впровадження концепції «Нова українська школа». ПРУ 5. Уміння використовувати раціональні прийоми розумових дій; організації освітнього процесу, методи та технології навчання, форми організації навчально-пізнавальної діяльності суб'єктів навчання у конкретних умовах; проектувати і провести урок/ заняття з історії/громадянської освіти в старшій школі з урахуванням специфіки навчальних цілей, контингенту учнів в умовах впровадження концепції «Нова українська школа». ПРУ 6. Уміння доцільно використовувати різноманітні форми, методи, прийоми, засоби діагностики навчальних досягнень з історії/громадянської освіти учнів, контролю й оцінювання результатів навчальної діяльності суб'єктів навчання в умовах впровадження концепції «Нова українська школа». ПРУ 7. Уміння формувати й підтримувати інтерес суб'єктів навчання до історії/громадянської освіти, належний рівень їх мотивації до навчання історії/громадянської освіти; продукувати умови для створення творчого освітнього середовища в ході навчання; ефективно планувати та організовувати різні форми позакласної роботи з історії; застосовувати різноманітні підходи до підготовки суб'єктів навчання до науково-дослідної роботи, участі у олімпіадах, турнірах, конкурсах з предмету, популяризувати історію як науку в умовах впровадження концепції «Нова українська школа». ПРУ 8. Уміння визначати актуальні наукові проблеми, планувати, організовувати та здійснювати деякі фрагменти досліджень в галузі методики навчання історії/громадянської освіти самостійно / у складі дослідницького колективу з високим ступенем самостійності та з дотриманням принципів академічної доброчесності. ПРУ 9. Уміння відшукувати інформацію у різноманітних джерелах, аналізувати, оцінювати її достовірність, систематизувати, узагальнювати її; грамотно готувати наукові тексти, доповіді, презентації, здійснювати публічну апробацію одержаних результатів, брати участь у науковій дискусії.
Комунікація	ПРК 1. Володіння основами професійної мовленнєвої культури при навчанні історії та громадянської освіти (грамотно використовувати державну мову у процесі професійної діяльності, чітко та аргументовано висловлювати власні думки, міркування, почуття; використовувати одну з

	іноземних мов на рівні, що дозволяє отримувати та оцінювати інформацію з зарубіжних джерел в галузі професійної діяльності). ПРК 2. Здатність до ефективної комунікації в процесі навчання історії та громадянської освіти, у професійному спілкуванні, у т.ч. іноземною мовою; продуктивно спілкуватись у ході співпраці у команді, грамотно вести діалог, брати участь у дискусіях щодо вирішення професійних проблем; організовувати комунікацію учнів, створювати умови для ефективної дискусії. ПРК 3. Уміння використовувати основні вербальні та невербальні прийоми й засоби впливу на суб'єктів навчання; обирати, вдосконалювати, створювати та застосовувати відповідне доцільне методичне і дидактичне забезпечення освітнього процесу.
Автономія і відповідальність	ПРА 1. Мати сформовану мотивацію до здійснення професійної діяльності, бути готовим сумлінно виконувати професійні обов'язки, дотримуватися принципів етики вчителя, академічної доброчесності, тайм-менеджменту. ПРА 2. Бути готовим організовувати освітній процес, ґрунтуючись на основних нормативно-правових актах, санітарно-гігієнічних правилах, правилах і рекомендаціях зі здоров'язбереження молоді; відповідально ставитися до забезпечення охорони життя і здоров'я учнів в освітньому процесі та позаурочній діяльності. ПРА 3. Здатність продовжувати навчання протягом життя зі значним ступенем автономії, планувати процес самонавчання та самовдосконалення в контексті неперервної фахової підготовки, використовуючи способи збереження як фізичного так і психічного здоров'я, запобігаючи професійному вигоранню.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	До реалізації ОПП залучаються науково-педагогічні працівники, які мають відповідну кваліфікацію, відповідають ліцензійним вимогам, підвищують власний фаховий рівень через стажування / підвищення кваліфікації не рідше ніж раз на п'ять років, досвід роботи у галузі освіти, виявляють професійну активність у галузі, що підтверджуються публікаціями (статті, монографії / розділи монографій, навчально-методичні матеріали).
Матеріально-технічне забезпечення	Наявна матеріально-технічна база відповідає ліцензійним умовам і дозволяє забезпечити успішну організацію освітнього процесу за ОПП Середня освіта (Історія) другого (магістерського) рівня вищої освіти. В освітньому процесі використовуються навчальні приміщення для проведення лекційних та практичних занять, комп'ютерні класи із доступом до Інтернет, оснащені спеціалізованим ліцензійним та вільно поширюваним програмним забезпеченням. Аудиторії, оснащені сучасним мультимедійним обладнанням. Бібліотека акумулює наукову та навчальну літературу й періодичні спеціальні видання, необхідні для самостійної роботи студентів. Наявні читальні зали із вільним доступом до Інтернет. Університет має різнопланову соціально-побутову інфраструктуру (гуртожитки, їдальня, актовий зал, спорткомплекс, стадіон, медпункт, пандуси, психологічну службу).
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційне забезпечення. Освітній процес забезпечено посібниками, довідниками, навчально-методичними матеріалами, а також фаховими періодичними виданнями за профілем підготовки здобувачів освіти. Здобувачам вищої освіти забезпечений вільний доступ до навчально-

	методичних матеріалів та електронних інформаційних ресурсів ОПП, інтернет-мережі; функціонує система електронних кабінетів викладачів та здобувачів вищої освіти, система дистанційного навчання https://dl.sspu.edu.ua на платформі Moodle, електронний журнал, інтернет-сервіс розкладу. Наукова бібліотека (https://library.sspu.edu.ua) акумулює наукову та навчальну літературу й періодичні спеціальні видання з історії, громадянської освіти та методик їх навчання, необхідні для аудиторної та самостійної роботи здобувачів освіти. Наявні читальні зали із вільним доступом до Інтернет для інформаційного пошуку та обробки результатів, отриманих здобувачами освіти. Діє електронний каталог, інституційний репозитарій (https://repository.sspu.sumy.ua), надається безпосередній та віддалений доступ до баз даних Scopus, Web of Science, видань видавництва «Springer Nature», повнотекстової колекції підручників видавництва «Центр учбової літератури». Офіційний веб-сайт університету (https://sspu.edu.ua) містить інформацію про освітні програми, перелік дисциплін даної спеціальності, навчальну, наукову й виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти, профайли викладачів, електронну скриньку довіри (https://pgf.sspu.edu.ua/elektronna-skrinka-doviri) тощо. Навчально-методичне забезпечення. Наявні робочі програми усіх навчальних дисциплін, програма виробничої практики, комплексного кваліфікаційного іспиту, матеріали для практичних робіт, самостійної роботи здобувачів вищої освіти з дисциплін ОПП.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Підготовка магістрів здійснюється за кредитно-трансферною системою. Право на участь здобувачів вищої освіти у програмах внутрішньої кредитної мобільності може бути реалізоване на підставі укладених договорів із вітчизняними закладами вищої освіти https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/akademichna-mobilnist та з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією закладу вищої освіти на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів, передбачених нормативною базою університету.
Міжнародна кредитна мобільність	Право здобувачів вищої освіти на міжнародну академічну мобільність може бути реалізоване на підставі участі у програмах міжнародної мобільності відповідно до укладених угод / договорів із закордонними закладами вищої освіти https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/akademichna-mobilnist та з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією закладу вищої освіти на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Підготовка іноземних громадян здійснюється відповідно до чинного законодавства України.

1. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. Контролю
1.Обов'язкові навчальні дисципліни			
<i>1.1.Цикл загальної підготовки</i>			
ОК 1	Філософія освіти	3	Залік
ОК 2	Іноземна мова за професійним спрямуванням	3	Залік
ОК3	Інформаційні технології в освіті	3	Залік
Усього		9	
<i>1.2. Цикл професійної підготовки</i>			
ОК 4	Актуальні питання інноваційного розвитку освіти	3	Залік
ОК 5	Психологія освіти	3	Залік
ОК 6	Шкільний курс Громадянська освіта та методика його навчання	5	Екзамен
ОК 7	Теорія та методологія історії	6	Залік
ОК 8	Сучасне міжнародне становище та зовнішня політика України	6	Екзамен
ОК 9	Становлення та розвиток української державності	6	Екзамен
ОК 10	Методика викладання історії у старшій школі	5	Залік
ОК 11	Сучасна історія країн Європейського Союзу	3	Екзамен
ОК 12	Підготовка кваліфікаційної роботи	12	
Усього		49	
Усього за обов'язковою частиною		58	
2. Вибіркові навчальні дисципліни			
ВБ	Вибір із загального переліку дисциплін	23	Залік
Усього за вибірковою частиною:		23	
3. Практична підготовка			
ПП1	Виробнича (педагогічна) практика	9	Залік
Усього		9	
4. Підсумкова атестація			
ПА	Захист кваліфікаційної роботи		
Всього		90	

ЛОГІЧНО-СТРУКТУРНА СХЕМА

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Підсумкова атестація випускників освітньо-професійної програми Середня освіта (Історія) другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю А4 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) галузі знань А Освіта проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи з історії та методики навчання історії.

Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Кваліфікаційна робота оприлюднюється на офіційному сайті ННІ історії, права та міжнародних відносин.

Атестація завершується видачею документу встановленого зразка із присвоєнням кваліфікації: магістр середньої освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (Історія та громадянська освіта). Вчитель історії.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

**4. Матриця відповідності програмних компетентностей
компонентам освітньо-професійної програми**

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10	ОК11	ОК 12	ПП1
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК1						+	+	+	+	+	+		+
ЗК2	+	+		+	+	+	+	+		+			+
ЗК3	+			+	+	+	+	+	+	+	+		+
ЗК4	+	+	+	+	+	+				+			+
ЗК5	+	+				+				+			+
СК1		+		+		+				+		+	+
СК2						+	+			+		+	+
СК3			+	+				+		+	+		+
СК4					+	+				+			+
СК5					+	+				+			+
СК6			+			+		+		+			+
СК7	+	+	+	+		+				+		+	+
СК8			+			+				+			+

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньо-професійної програми**

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10	ОК11	ОК 12	ПП1
ПРЗ 1	+			+		+	+	+	+	+	+		
ПРЗ 2	+					+				+		+	+
ПРЗ 3	+					+	+					+	+
ПРЗ 4	+			+		+	+			+		+	+
ПРЗ 5		+	+					+			+		
ПРЗ 6		+	+	+		+				+		+	
ПРЗ 7			+	+		+				+			+
ПРЗ 8			+	+		+				+			+
ПРУ 1					+	+				+			+
ПРУ 2						+		+	+	+	+		+
ПРУ 3				+		+				+		+	+
ПРУ 4						+		+	+		+		
ПРУ 5						+				+			+
ПРУ 6				+		+	+	+	+	+	+		+
ПРУ 7	+		+	+	+		+	+	+		+		
ПРУ 8	+			+			+	+	+		+		
ПРУ 9							+	+	+		+		
ПРК 1		+				+				+			+
ПРК 2		+		+			+	+	+		+	+	+
ПРК 3		+			+	+	+	+	+	+	+		+
ПРА 1						+				+			+
ПРА 2			+		+	+				+			+
ПРА 3				+						+			